

Lystfiskere kan være med til at mindske spredningen af fiskesygdommen IHN

Iburg, Tine M.; Olesen, Niels Jørgen

Publication date:
2022

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Iburg, T. M., & Olesen, N. J. (2022). Lystfiskere kan være med til at mindske spredningen af fiskesygdommen IHN. DTU Aqua.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Lystfiskere kan være med til at mindske spredningen af fiskesygdommen IHN

FREDAG 12 AUG 22 |

IHN-virus spredes gennem vand, ved flytning af inficerede æg og fisk eller ved kontakt med redskaber, der har været i direkte berøring med syge fisk eller vand med syge fisk.

IHN, som står for infektøs hæmatopoietisk nekrose, blev påvist første gang i Danmark den 17. maj 2021 og frem til oktober 2021 blev i alt 8 dambrug og 3 lystfiskersøer konstateret smittet. Fra oktober 2021 og frem til midt april 2022 blev der ikke påvist nye tilfælde, men fra den 20. april og frem til den 20. juli 2022 er der indtil videre påvist IHN på yderligere 9 dambrug og 7 havbrug.

Flere af de steder, hvor man havde de første tilfælde fra 2021, har været i gang med tørlægning og desinfektion for at kunne starte forfra. Et af de berørte dambrug er desværre blevet geninficeret i 2022, og der er stadig nogle få smittede fra 2021, som ikke har igangsat tømning, tørlægning og desinfektion endnu.

Efter ønske fra akvakultur-erhvervet ophævede Fødevarestyrelsen Danmarks status som IHN-fri den 10. december 2021. Inden da var der 28 dambrug, der har fået godkendt en status som IHN-fri kompartement, dvs. at der er 28 dambrug, der i dag har status som officielt IHN-frie og kan handle med andre IHN-frie dambrug nationalt og internationalt. De skal opfylde nogle særlige krav for at bevare

denne status. Resten af Danmark betragtes som værende ikke IHN-frit og dette giver begrænsning af handelsmuligheder. Erhvervet er i forhandling med Fødevarestyrelsen om et overvågningsprogram og ønsker på sigt at gennemføre et bekæmpelsesprogram med henblik på igen at kunne opnå status som IHN frit medlemsland.

Hvad betyder IHN-sygdommen for lystfiskere?

Ophævelsen af Danmarks IHN-fri status betyder, at alle zoner og restriktioner er ophævet og der kan frit fiskes i vandløb og søer. Der er ikke længere krav om desinfektion og rengøring af tøj, udstyr mv. Ligeledes er det muligt at hjemtage sin fangst.

Mere info om den aktuelle IHN-sygdomssituation hos
Fødevarestyrelsen

Frem til midt i juni 2022 blev alle smittede dambrug og havbrug dog stadig underlagt offentligt tilsyn og nye påvisninger af IHN-virus blev annonceret på FVSTs hjemmeside under aktuel situation.

Efter den 17. juni 2022 blev alle offentlige tilsyn ophævet og det er i øjeblikket ikke længere muligt at se i CHR-registeret, hvilke dambrug, havbrug og lystfiskersøer, hvor der er påvist IHN-virus. Alle dambrug, der ikke er blevet godkendt som IHN-frie kompartementer, har indtil videre fået betegnelsen 'no status' i CHR-registeret uanset om de er kendt smittede eller ej. Det vil sige, at man nu betragter alle dambrug, havbrug og lystfiskersøer ud over de 28 kompartementer, som potentielt smittede.

Lystfiskere og åmænd kan bidrage til at forebygge smittespredning.

IHN-sygdommen skyldes smitte med IHN-virus, som er smitsom for fisk. Virussen smitter først og fremmest fisk af laksefamilien og gedder. Andre fiskearter kan også være modtagelige for IHN-virus. Indtil videre er der ikke påvist IHN hos vilde fisk, og forhåbentlig kan det fortsætte sådan. Hidtil er udbrud kun set hos opdrættede regnbueørreder i fersk og saltvand. Forsøg foretaget af DTU har vist, at atlantiske laks ikke er helt så modtagelige, som regnbueørreder, for den IHN-virusvariant som findes i Danmark, men der er alligevel grund til at være forsigtig.

IHN-virus spredes gennem vand, ved flytning af inficerede æg og fisk eller ved kontakt med redskaber, der har været i direkte berøring med syge fisk eller vand med syge fisk. Lystfiskere kan være med til at mindske risikoen for at virus og dermed sygdommen spredes til den vilde populationer af laksefisk og gedder.

Hvad kan du gøre som lystfisker og åmand ? Her er nogle gode råd:

1. Lystfiskersøer (put and take) udgør en særlig stor risiko. De kan nemt have købt inficerede fisk uden at vide det. Derfor er der stor risiko for at bære smitte videre med udstyr, hvis man går direkte fra en lystfiskersø og til et vandløb uden at desinficere sit udstyr. Har du været i en put and take sø bør du altid desinficere dit

udstyr inden du går et andet sted hen. Mange put and take søer tilbyder desinfektionsmuligheder på stedet. Husk at skylle dit udstyr grundigt efter desinfektion, da mange af desinfektionsmidlerne er hårde ved udstyret.

2. Fisk så vidt muligt ved et vandsystem ad gangen og bevæg dig så vidt muligt nedstrøms. To af de største risikofaktorer er levende agn og opskæring af smittede fisk, fordi virusudskillelsen vil være stor fra de indre organer, så undgå f.eks. at fange en fisk i et vandløb og bruge den som madding i et andet vandløb og rens ikke fiskene, især ikke gedder, ørreder eller laks før du kommer hjem eller alternativt kun på stedet, hvor fisken er fanget.
3. Der er ikke krav fra myndighederne om desinfektion af grej mere. Men du kan være med til at mindske risikoen for smittespredning ved at indarbejde en god vane med at vaske al grej grundigt i varm sæbevand, når du kommer hjem og i hvert tilfælde inden man tager ud til et nyt vandløb. Hav speciel fokus på alt, der har haft direkte kontakt med fiskene og hvor der kan være skæl, andre fiskerester og slim på, f.eks. kroge, net og vaders. Husk at skylle sæbevandet af med rent vand.
4. Hvis du ved med sikkerhed, at du har fisket tæt nedstrøms for et inficeret dambrug anbefales det yderligere at desinficere udstyret inden man fisker i et andet vandløb (se faktaboks om desinfektion). Varmebehandling af rengjort fiskeudstyr kan også inaktivere virus. Så hvis man har mulighed for at varmebehandle sit grej i f.eks. et tørreskab eller lignende, så er det også en god måde at inaktivere evt. virus man har fået på udstyret. Små ting, der kan tåle det f.eks. fluer og fiskekroge kan man f.eks. varmebehandle i ovnen. Hvis du ønsker at varmebehandle dit udstyr kan du bruge følgende tider: 6 timer ved 35 grader C eller 30 minutter ved 40 grader C eller 5 minutter ved 55 grader C. Det er vigtigt at hele udstyret er gennemvarmt i de ovenfor angivne tider.
5. Fanger du regnbueørreder i vandløb og søer, bør du ikke sætte dem tilbage uanset deres tilstand. Tag dem med hjem og spis dem eller smid dem ud i skraldespanden til forbrænding. Regnbueørreder er som regel undsluppet fra et dambrug. De er særligt modtagelige for IHN-virus og de kan bære virus. Jo hurtigere man kan få dem væk fra et vandløb jo bedre.

IHN er ikke farlig for mennesker

Husk at IHN ikke kan smitte til mennesker, pattedyr og fugle. Det er ikke farligt at spise fisk, der har eller har haft IHN. Som altid når man fanger og spiser sine indfangede fisk skal man være fornuftig og tilberede fisken ordentligt. Fisk, der udviser tydelige tegn på sygdom, f.eks. forandringer i indre organer og muskulatur herunder afmagring eller afvigende farve eller lugt, er ikke egnede til at spise, uanset hvilken sygdom de har.

Læs mere om IHN-sygdommen og hvordan man begrænser smitten

Af Tine M. Iburg og Niels Jørgen Olesen, DTU Aqua. Enhed for Fisk- og Skaldyrssygdomme.

https://www.fiskepleje.dk/nyheder/nyhed?id=779c0019-4da1-48f5-9580-feac476fff67&utm_source=newsletter&utm_media=mail&utm_campaign=

26 AUGUST 2022